

Motion till riksdagen 2020/21:3742

av **Hans Wallmark m.fl. (M)**

med anledning av prop. 2020/21:32 Svenskt deltagande i Förenta Nationernas stabiliseringsinsats i Mali

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det fortsatta svenska deltagandet i insatsen bör vara avhängigt den fortsatta utvecklingen kring covid-19 och andra länders styrkebidrag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en exitstrategi för Sveriges bidrag till Minusmainsatsen i Mali och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Moderaterna ställer sig bakom propositionens förslag att ställa en svensk väpnad styrka till förfogande för deltagande i Förenta nationernas (FN) stabiliseringsinsats i Mali (Minusma) till den 31 december 2021, under förutsättning att det även fortsättningsvis finns ett giltigt mandat för styrkan enligt beslut av FN:s säkerhetsråd.

Utvecklingen i Sahelregionen präglas av svåra utmaningar, militära såväl som politiska, med omfattande humanitära konsekvenser för civilbefolkningen. Det instabila läget, med påtagliga hot från terrorgrupper, har även bäring på svensk och europeisk säkerhet. Det adresserar viktiga frågor om EU:s globala roll och möjlighet att bidra till stabilitet och utveckling i Europas södra närområde. Frånvaron av fred och säkerhet i Sahelregionen leder också till flyktingströmmar, i en tid av omfattande utmaningar på migrationsområdet.

Sverige har sedan 2013 bidragit till FN:s stabiliseringsinsats i Mali (Minusma) samt till den EU-ledda utbildningsinsatsen EUTM i landet. Riksdagen har även gett mandat för ett svenskt deltagande i den franskledda insatsen Task Force Takuba. Denna insats under fransk ledning kommer enligt uppgift att inledas fr.o.m. februari 2021.

Då det ligger i Sveriges intresse att nå ett brett europeiskt engagemang kring säkerhetspolitiska hot i EU:s östliga närområde såväl som i Arktis är det vitalt att Sverige, i

syfte att bidra till europeisk solidaritet, också visar ett aktivt engagemang för de hot som i dag präglar vårt södra närområde.

Utöver det militära engagemanget i Mali har Sverige under de senaste åren skalat upp biståndsinsatserna till såväl Mali som regionen i stort. Biståndet inkluderar hela skalan från humanitära insatser och satsningar på jämställdhet till klimatbistånd och utvecklingsamarbete.

Insatsen i Mali har på många sätt varit bland de mest utmanande internationella militära operationer som Sverige har deltagit i under efterkrigstiden. Ett mycket svårt säkerhetsläge tillsammans med hårt klimat, i princip icke-existerande infrastruktur samt politisk instabilitet har varit faktorer som tillsammans har utgjort betydande svårigheter. Den statskupp som skedde i Mali under sommaren har ytterligare försvårat situationen och rest frågetecken kring det framtida mandatet för insatsen. Frågan måste följas noga framgent för att säkerställa att svenska insatser i Mali kan ske enligt det internationella rättsliga ramverket.

Det fortsatta svenska deltagandet i Minusmainsatsen bör vara avhängigt den fortsatta utvecklingen av covid-19 och pandemins påverkan på Sverige och omvärlden. Försvarmaktens förmåga att stödja samhällets krisberedskap när det kommer till logistik, underhåll, transporter och sjukvårdsresurser får inte försämrats. Det svenska deltagandet bör också vara avhängigt att den rådande situationen inte kraftfullt försämrar hälso- och säkerhetsläget för de medverkande svenska soldaterna samt att förutsättningarna att delta i insatsen inte förändras genom att ett antal andra länder drar sig ur operationen.

Det är bra att Sverige har gjort, och gör, omfattande insatser för att förbättra situationen för människorna i en av de mer oroliga regionerna i världen. Genom deltagandet visar vi även solidaritet med Frankrike som är det externa land som bär den tyngsta bördan för säkerheten i Mali och i Sahelregionen.

Det svenska styrkebidraget till Minusma har under alla år vi medverkat varit mycket kvalificerat med deltagande av bl.a. underrättelseförband. Sedan 2018 så har även den svenske generallöjtnanten Dennis Gyllensporre varit högste militäre chef för hela FN-styrkan i Mali.

Dock måste vi hela tiden ha i åtanke hur vi använder de begränsade resurser som Sverige besitter på bästa sätt. Det gäller att se på de behov som finns runt om i världen av fredsfrämjande insatser och var vi kan göra störst nytta, samtidigt som Sveriges eget närområde har blivit allt mer osäkert och behovet av resurser där ökar.

Försvarmakten har vid flera tillfällen pekat på problemen med svenskt deltagande i omfattande långvariga rotationsinsatser som den i Mali. Dels har de en negativ påverkan på kritiska funktioner som uppföljning av säkerhetsläget, logistiskt stöd samt nationell ledning, dels pekar Försvarmakten på att de internationella insatserna måste sättas i relation till uppbyggnaden av det nationella försvaret som sker under de kommande åren.

Utifrån detta förordar Försvarmakten att Sverige bör koncentrera sina insatser till färre operationsområden samt att svenskt deltagande ska prioriteras i första hand till Natoleda insatser, i andra hand till EU-ledda insatser och i tredje hand till FN-ledda insatser. Vi moderater anser att Försvarmaktens förslag är relevanta mot bakgrund av de utmaningar som det svenska försvaret står inför under de kommande åren. De prioriteringarna bör tillsammans med svenska intressen vara vägledande för vilka insatser Sverige ska delta i framgent. Sveriges internationella insatser måste göra maximal nytta, och i ett försämrat säkerhetsläge i Sveriges närområde måste de nationella behoven

prioriteras. Det faktum att det nationella uppdraget blir allt viktigare ställer också högre krav på personalförsörjningen och tillgången på soldater och officerare.

En ytterligare aspekt som påverkar Sveriges engagemang i Mali är samarbetet inom EU, och särskilt det med Frankrike. Frankrike är det land som var först med en militär styrka på plats i Mali efter att säkerhetsläget försämrats dramatiskt från 2012 och framåt. Den franska insatsen Operation Serval 2013–2014 lyckades med att trycka tillbaka rebellerna och al-Qaida och förbättra säkerhetsläget i de norra delarna av Mali. Frankrike har fortsatt en större militär kontingent kvar i Mali. Den svenska insatsen i Mali har varit en del i det svenska stödet till Frankrike efter terrorattentaten i Paris och den franska begäran om stöd enligt artikel 42.7 i Lissabonfördraget.

Från och med 2021 så kommer Sverige att skicka en helikopterburen snabbinsatsstyrka för att delta i den franskledda insatsen Task Force Takuba. Insatsen syftar bl.a. till att tillsammans med de maliska säkerhetsstyrkorna bekämpa de terroristgrupper som är aktiva i sydöstra Mali samt att höja den maliska försvarsmaktens operativa förmåga genom att träna och medfölja på operativ nivå.

Det svenska försvars- och säkerhetssamarbetet med Frankrike inom EU och i en bredare europeisk kontext har fördjupats de senaste åren. Frankrike är det land som driver på att EU:s försvarssamarbete ska utökas, och 2018 gick Sverige med i det franskledda försvarssamarbetet European Intervention Initiative där även Storbritannien ingår.

Nu har Sverige en längre tid gjort, och kommer att göra, omfattande och kvalitativa insatser i Mali och det börjar bli dags att lämna över till andra länder att ta vid. Det är så de internationella militära insatserna fungerar. Länder går in och gör insatser under en begränsad tid och lämnar sedan över till andra länder.

Moderaterna vill därför att regeringen tillsammans med Försvarsmakten och andra relevanta myndigheter tar fram en exitstrategi för den svenska Minusmainsatsen i Mali. Avvecklingen av det svenska bidraget till Minusmainsatsen bör ske skyndsamt, men med hänsyn tagen till den takt som säkerhetsläget medger.

Det är centralt att det svenska tillbakadragandet sker under ordnade former och med respekt för både befolkningen i Mali och andra allierade länder i insatsen, men också så att säkerheten för de svenskar som befinner sig i Mali i andra militära och civila insatser inte påverkas negativt. Alla de svenska män och kvinnor som har tjänstgjort i Mali sedan 2013 och som har gjort betydande insatser för fred och säkerhet är värda all vår respekt, och säkerheten för dem som tjänstgör i samband med avvecklingen måste vara en viktig faktor.

Regeringen ska återkomma till riksdagen under innevarande riksdagsår med en tydlig exitstrategi för det svenska bidraget till Minusmainsatsen i Mali. Strategin ska ta ett helhetsgrepp på hur de olika delarna i helheten som är den svenska närvaron i Mali – militära insatser, biståndsverksamhet samt de diplomatiska och politiska resurserna på plats i regionen – påverkas. Slutligen ska även påverkan på Sveriges säkerhetspolitiska relationer med andra länder, särskilt Frankrike, genomlysas.

Hans Wallmark (M)

Pål Jonson (M)

Jan R Andersson (M)

Hans Rothenberg (M)

Margareta Cederfelt (M)

Jörgen Berglund (M)

Magdalena Schröder (M)

Alexandra Anstrell (M)

Jessika Roswall (M)